

Vad behövs?

– Fria tankar om stadens utveckling

Forskningsrådets
SPANING 2023
SVENSKA STADSKÄRNOR

Vi gav våra forskningsvänner uppdraget att tänka kring städernas utveckling och vad som behövs för att skapa attraktivitet. Jag bad ChatGPT att skriva förordet och jag kan konstatera att det på många sätt motsvarar vad jag själv skulle ha skrivit. Det blir dock endast en sammanställning av den diskussion som redan förs. Resonemanget tillför inte något nytt, vilket våra forskare gör. Jämför gärna själv med hur artikelförfattarna uttrycker sig, tänker och vilka slutsatser de drar.

Björn Bergman
vd Svenska Stads kärnor

Uppgift till Chat.openai.com

Skriv ett förord på max 1500 tecken med följande tema:

VAD BEHÖVS – FRIA TANKAR OM STADENS UTVECKLING

”Stadens utveckling är en ständigt pågående process som kräver fria tankar och innovativa idéer. En stad som inte utvecklas stagnerar och förlorar i konkurrenskraft gentemot andra städer. Men vad behövs för att skapa en stad som är hållbar, inkluderande och attraktiv för alla?

För det första är det viktigt att vi inte fastnar i gamla vanor och föråldrade lösningar. Istället för att upprepa tidigare strategier och planer behöver vi våga tänka nytt och utmana det etablerade. Detta innebär att vi behöver skapa en kultur av öppenhet och dialog, där invånare, företag och myndigheter kan mötas och diskutera stadens utveckling.

En annan viktig faktor är att skapa en stad som är hållbar ur miljösynpunkt. Detta innebär att vi behöver tänka på hur vi kan minska stadens klimatpåverkan och öka stadens självförsörjning på energi och resurser. Ett exempel på detta är att satsa på hållbara transportsätt såsom cykel och kollektivtrafik, eller att bygga gröna tak och solcellsanläggningar på byggnader för att minska energiförbrukningen.

En tredje viktig faktor är att skapa en stad som är inkluderande och tillgänglig för alla. Detta innebär att vi behöver tänka på hur vi kan skapa platser som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar eller personer med olika bakgrund och erfarenheter. Detta kan exempelvis innebära att skapa fler offentliga platser som är tillgängliga för alla eller att satsa på inkluderande bostadsområden som rymmer olika livsstilar och livssituationer.

Att skapa en stad som är attraktiv för alla är också en viktig faktor för stadens utveckling. Detta innebär att vi behöver tänka på hur vi kan skapa platser som är spännande, intressanta och inspirerande för invånare och besökare. Det kan exempelvis handla om att skapa nya parker och grönområden, eller att satsa på kultur och konst i stadsmiljön.”

VAD BEHÖVS?

– FRIA TANKAR OM STADENS UTVECKLING...

FÖRORD	Björn Bergman, vd Svenska Stadskärnor	3
INLEDNING	Om Svenska Stadskärnors Forskningsråd	7
	Forskningsrådets syfte	8
	Att vara medlem i Forskningsrådet	9
	Rådets sammansättning och deltagare	9
	Rådets uppgifter	10
	Från trend till spaning	10
	Forskningsrådets spaningar kring – VAD BEHÖVS?	11

SPANINGAR

Uthållig pusslare sökes, <i>Karin Book</i>	12
Staden behöver experiment, <i>Joakim Wernberg</i>	19
Öka pulsen! Berätta framtidsbilden – för ett friskt, aktivt och långt stadsliv, <i>Lena Smidfelt Rosqvist</i>	24
Den sociala staden – med människan i centrum, <i>Catrin Lammgård</i>	30
Att förstå varandra, <i>Martin Öberg</i>	38
Fyra principer för en mer kunskapsdriven stadskärneutveckling, <i>Stefan Molnár</i>	45
Brännesnuda – stadskärnans räddning, <i>Ola Thufvesson</i>	50
Svenska stadskärnor har problem – nya grepp behövs, <i>Fredrik Bergström</i>	56
Digitalisering och samverkan bygger framtidens stadskärnor, <i>Malin Sundström</i>	64
Attraktivitet är inte för alla, <i>Oana Mihaescu</i>	70
Staden behöver mer kärlek, mer bykänsla! <i>Mia Wahlström</i>	77
Det finns för många tråkiga butiker idag, <i>Elin Nilsson</i>	84
Hållbara logistikhubbar – en ny mötesplats i staden? <i>Catrin Lammgård</i>	90
Alla älskar bilen, alla hatar biltrafik, <i>Alexander Ståhle</i>	96
Spaningarnas gemensamma nämnare, <i>Martin Öberg</i>	104
Forskningsrådets medlemmar	106

Spaningarnas gemensamma nämndare

När du nu har läst de olika spaningarna kring vad som behövs för att stadskärnan skall utvecklas till en stark och attraktiv del av en region så kan du säkert konstatera att det presenteras ett flertal olika tankar.

En stad behöver stöd, engagemang och bidrag från ett stort antal aktörer – politiker, stadsplanerare, fastighetsägare, verksamhetsidkare och andra aktörer. Ingen är mindre betydelsefull än den andra i dessa sammanhang.

Politiker och stadsplanerare skapar förutsättningar, övriga aktörer bidrar med att skapa liv och rörelse.

En utmaning är och kan vara att staden ständigt är i rörelse. Det som är rätt idag kan vara mindre rätt i morgon. Utfall kan vi bara bedöma i efterhand men stadens utvecklingsprocesser pågår över lång tid.

ETT SÄTT ATT RUNDA AV SPANINGARNA I NÅGON FORM ÄR ATT SÖKA LISTA EN DEL AV DE INNEHÅLL SOM DE OLIKA BIDRAGEN REPRESENTERAR

- Utveckling kan i många fall kopplas till en, eller några få, personers förmåga att lägga ett pussel och inspirera till utveckling.
- Det finns anledning att söka efter gemensamma projekt som positivt bidrar till att utveckla staden i alla dess delar.
- En utvecklingsprocess måste vara hållbar och framåtriktad.
- Staden behöver platser där människor kan och vill mötas och interagera.
- Framgång föder framgång. Att vi tillsammans skapar ett positivt utvecklingsklimat, vilket kan skapa förutsättning för utveckling.
- Att våga (ha modet) och att ta de nödvändiga steg som behövs.
- ”Gamla” sanningar lever och är fortsatt aktuella. Vi måste inte ”gå över ån efter vatten” med tanke på att upptäcka nytt.
- Vi behöver skapa gemensamma begrepp och söka förståelse.
- Stadsutveckling bygger på kunskap.
- Staden behöver utveckla anledningar till att besökaren skall vilja besöka. En stad i nutid och aktualitet.
- Vi behöver engagera många olika personer och professioner. Men staden är kanske inte för alla. Utveckling innebär att vi attraherar men också stöter bort.
- Vi behöver skapa lokal stolthet och känsla för platsen.
- Internationella utblickar kan ge oss inspiration men måste anpassas.

Men låt oss komma överens om en sak – vi ger inte upp staden. Den behövs! För att till sist citera Michael E. Porter, professor vid Harvard Business School. Författare till 17 böcker och fler än 125 artiklar och annat byggt upp modellerna Porters fem krafter, Porter-diamanten, Porters tre generiska affärsstrategier och värdekedjan;

**Strategi är inte att göra något någon gör fast lite bättre.
Strategi är att söka det unika!**

FORSKNINGSRÅDETS MEDLEMMAR

JOHAN ANSELMSSON

Associate Professor
Ekonomihögskolan Lund
johan.anselmsson@fek.lu.se

FREDRIK BERGSTRÖM

Ek. dr nationalekonomi,
www.wikinarium.se

KARIN BOOK

Fil. dr kulturgeografi
Malmö Universitet
karin.book@mau.se

CATRIN LAMMGÅRD

Fil. dr Malmö universitet
catrin.lammgard@mau.se

OANA MIHAESCU

Fil. dr i urban och regional utveckling
och planering, forskare HUI Research
oana.mihaescu@huiresearch.se

STEFAN MOLNAR

Fil. lic., forskare och doktorand vid RISE
och Chalmers Tekniska Högskola
stefan.molnar@ri.se

ELIN NILSSON

Universitetslektor, fil. dr
i Företagsekonomi, Umeå Universitet
elin.nilsson@umu.se

LENA SMIDFELT ROSQVIST

Fil. dr, forskningschef Trivector Traffic
lena.smidfelt@trivector.se

ALEXANDER STÄHLE

Tekn. dr stadsbyggnad/fil. dr urban
design, projektledare för Smarta
gator på KTH, vd för Spacescape och
Placetoplan samt författare till boken
Alla behöver närhet.
alexander.stahle@spacescape.se

MALIN SUNDSTRÖM

Professor, Högskolan Väst,
malin.sundstrom@hv.se

OLA THUFVESSON

Fil. dr samhällsgeografi,
Universitetslektor Lunds universitet
ola.thufvesson@ism.lu.se

MIA WAHLSTRÖM

Tekn. dr urbana och regionala studier,
Seniorkonsult Tyréns
Mia.Wahlstrom@tyrens.se

JOAKIM WERNBERG

Fil. dr i ekonomisk geografi,
forskningsledare megatrender
vid Entreprenörskapsforum
joakim.wernberg@entreprenorskaps-
forum.se

MARTIN ÖBERG

Fil. fr företagsekonomi
marknadsföring, universitetslektor
Göteborgs universitet
martin.oberg@handels.gu.se

REDAKTIONSRÅD

Denna skrift är sammanställd och processad av ett redaktionsråd bestående av Martin Öberg och Björn Bergman, vd Svenska Stadskärnor
Grafisk form och original: Erika Braun, Remark

Copyright 2023 Svenska Stadskärnor samt respektive författare.

Se tidigare publikationer på <https://www.svenskastadskarnor.se/publikationer/>

amy-shamblen-qdPnQuGeuwU-unsplash

LÅT STADEN BLOMMA